

Tartu Veeriku Kooli õppekava Lisa 6

Tartu Veeriku Kooli saksa keele ainekava

B-võõrkeel – saksa keel

Õppe- ja kasvatusesmärgid

Põhikooli saksa keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) saavutab keeleoskuse taseme, mis võimaldab tal igapäevastes suhtlusolukordades toime tulla;
- 2) huvitub võõrkeelte õppimisest ning nende kaudu silmaringi laiendamisest;
- 3) omandab oskuse märgata ja väärtustada erinevate kultuuride eripära;
- 4) tunneb võõrkeelte õppimise strateegiaid ning oskab neid iseseisvalt kasutada;
- 5) huvitub õpitavat keelt kõnelevatest maadest ja nende kultuurist;
- 6) oskab kasutada eakohaseid võõrkeelseid teatmeallikaid (nt teatmeteoseid, sõnaraamatuid, internetti), et leida vajalikku infot teisteski valdkondades ja õppeainetes.

Õppeaine kirjeldus

B-võõrkeele õppimise eesmärgiks on saavutada põhikooli lõpuks keelekasutaja algtase, mis loob aluse hilisemaks keeleoskuse edasiarendamiseks. Mitme võõrkeele oskus võimaldab tänapäeva avatud maailmas tajuda maailma tema kultuurilises mitmekesisuses ning avardab õppimise ja töö võimalusi. B-võõrkeele õppes saab toetuda A-võõrkeelt õppides saadud õpikogemustele ja omandatud õpioskustele ning neid edasi arendada. Oluline on erinevate keelte üksteist toetav ja väärtustav õpetamine, eriti seoste nägemine A-võõrkeelega. Ka B-võõrkeeleõppes keskendutakse kuuele teemavaldkonnale: mina ja teised; kodu ja lähiümbrus; kodukoht Eesti; riigid ja nende kultuur; igapäevaelu, õppimine ja töö ning vaba aeg ja meedia. Nende käsitlemisel lähtutakse vastava kooliastme õpilaste keeleoskustasemest, kogemustest, huvidest ning vajadustest. Võõrkeele kui suhtlusvahendi omandamine nõuab õppija järjepidevat ja aktiivset osalust. Oluline on A-võõrkeeles saadud õpioskuste kasutamine ja arendamine, endale õpieesmärkide seadmine ning nende saavutamise hindamine, kasutades nt Euroopa keelemappi või õpimappi. Keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Õpetaja kohandab oma keele tasemekohaseks ja/või jagab toetavaid selgitusi.

B-võõrkeele õpetamisel lähtutakse ainevaldkonna kirjelduses toodud põhimõtetest:

- 1) õpilase aktiivne osalemine õppetegevuses, tema teadlik ja loov võõrkeele kasutamine ning oma õpistrateegiate kujundamine;
- 2) õppematerjali sisu vastavus õpilase eale ja huvidele;
- 3) erinevate suhtluspädevust arendavate õppemeetodite rakendamine;
- 4) õpetaja kui õpilase koostööpartner ja nõustaja teadmiste ja oskuste omandamisel;

- 5) õppematerjalide avatus, nende kohandamine ja täiendamine õpilase eesmärkide, vajaduste ja huvide põhjal;
- 6) vigade käsitlemine õppimise loomuliku osana, nende parandamine vastavalt õppe eesmärgile.

Keeleõpe algab 5. klassis.

Õppetöö toimub riikliku õppekava alusel ja see täidetakse täies mahus.

II kooliaste

Õpitulemuste saavutamine

- 1) mõistab üksikuid sõnu ja väljendeid, kui räägitakse õpitud teemal aeglaselt ja selgelt;
- 2) mõistab konkreetset teavet (nt kohta ja aega) õpitud teemal salvestatud sõnumites, kui sõnumid esitatakse aeglaselt ja selgelt;
- 3) mõistab ja järgib selgelt ja aeglaselt antud juhiseid;
- 4) reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele;
- 5) küsib ja vastab küsimustele enda ja oma igapäevategevuste kohta, kasutades õpitud väljendeid ja lühilauseid;
- 6) moodustab lihtsaid lauseid enda ja oma lähiümbruse kohta, kasutades õpitud sõnu ja väljendeid;
- 7) väljendab oma eelistusi, meeldimist ja mittemeeldimist, kasutades õpitud sõnu ja väljendeid;
- 8) hääldab õigesti õpitud sõnu ning kasutab tuttavate sõnade ja fraaside hääldamisel õiget rõhku;
- 9) mõistab kaardi või e-kirjaga saadetud lühikesi konkreetseid sõnumeid;
- 10) mõistab konkreetset teavet tuttavate sõnadega kirjutatud ja piltidega illustreeritud lihtsas teabematerjalis;
- 11) mõistab tuttavate sõnadega kirjutatud ja piltidega illustreeritud jutukest;
- 12) täidab ankeeti isikuandmetega;
- 13) kirjutab lühikesi, väga lihtsaid tekstisõnumeid, milles edastab infot või esitab küsimusi.

Õpioskuste areng, õpimotivatsioon

Õppega äratatakse huvi uue keele ja kultuuri vastu. Esiplaanil on kuulamis- ja rääkimisoskuse arendamine ning õigete hääldusharjumuste kujundamine. Õpetaja julgustab õpilasi kasutama õpitud väljendeid ja lühilauseid kontekstis, rakendades aktiivõppemeetodeid ning mängulisust. Lugemisoskust arendatakse lihtsate tekstidega ja kirjutamisoskust mudelkirjutamisega. Õpilased kasutavad A-võõrkeelt õppides omandatud õpioskusi ja -strateegiaid.

Osaoskuste arendamiseks sobivad:

- 1) kuuldu põhjal pildi joonistamine või täiendamine;
- 2) sobitusülesande lahendamine (nt pildi vastavus kirjeldusele);
- 3) dialoogide, laulude ja luuletuste esitamine;
- 4) rääkimine pildi alusel;
- 5) häälega lugemine;
- 6) lihtsa faktiinfo leidmine tekstist;

- 7) mudeli järgi kirjutamine;
- 8) õpikusõnastiku kasutamine.

5. klass

3 ainetundi nädalas, 105 tundi aastas

Õpitulemused

5. klassi lõpetaja:

- 1) saavutab A1.1 keeleoskustaseme kuulamise, lugemise, rääkimise, kirjutamise, grammatika korrektsuse osas;
- 2) suhtub positiivselt võõrkeele õppimisse;
- 3) omandab esmased teadmised õpitava keele maast ja kultuurist;
- 4) oskab hääldada õpitud sõnu vastavalt saksa keele hääldusreeglitele (st ja sp sõna algul, ä, v, sch, ie, ei, eu, z, s, ch).;
- 5) tunneb õpitud sõnade õigekirja;
- 6) omandab sõnavara, mis võimaldab aru saada õpetatavast materjalist;
- 7) saab aru korraldustest ja pöördumistest tunnis;
- 8) oskab vastata küsimustele õpitud teemade piires;
- 9) oskab kokku viia pilti kirjeldusega;
- 10) omandab algteadmisi õige intonatsiooni, rõhu ja rütmiga lugemisest,
- 11) oskab kirjutamisel moodustada lauseid õpitud mallide alusel;
- 12) töötab õpetaja juhiste järgi iseseisvalt, paaris ja rühmas.

6. klass

3 ainetundi nädalas, 105 tundi aastas

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- 1) saavutab A1.2 keeleoskustaseme kuulamise, lugemise, rääkimise, kirjutamise, grammatika korrektsuse osas;
- 2) suudab kuuldot paremini jälgida ning saksa keelega (selle kõla ja rääkimise tempoga) harjuda;
- 3) suudab lühikestest kuulamistekstidest leida puuduolevat informatsiooni;
- 4) oskab esitada teemakohaseid lihtsaid küsimusi ja vastata samalaadsetele küsimustele;
- 5) oskab väljendada aega;
- 6) kasutab õpitud tarindeid ja lausemalle;
- 7) oskab öelda õpitud teemade raames lühikesi, lihtsaid lauseid;
- 8) oskab kaheksa kuni kümne lausega rääkida oma perekonnast, oma koolipäevast ja hobidest;
- 9) paaritöös suudab paarilisega kõnelda lühikeste lausetega etteantud teemal, moodustades ise ka küsimusi;
- 10) mõistab lühikesi tekste, leides nendest otsitavat informatsiooni;
- 11) loeb tekste ladusalt vastavalt saksa keele hääldusreeglitele, tundmatut pikemat sõna võib lugeda aeglasemalt;

- 12) oskab kirjutada tekste õpitud teemadel, õigekirjas esineb vähe vigu;
- 13) kasutab tekstis liht- ja liitlauseid;
- 14) oskab õpitud reeglipäraseid ja ebareeglipäraseid ning lahutatava eesliitega tegusõnu olevikus pöörata nii ainsuse kui ka mitmuse vormides;
- 15) lisaks kasutab lauses lihtminevikus tegusõnu olema ja omama nii ainsuses kui mitmuse vormides;
- 16) kasutab lausetes õigesti eessõnu am ja um;
- 17) teab, et saksa keeles on määrav artikkel der/die/das ja umbmäärane artikkel ein/eine ning kahte käänat (Nominativ, Akkusativ);
- 18) oskab kasutada omastavat asesõna „mein, dein, sein, ihr“ ja negatsiooni „kein“;
- 19) oskab kasutada käskiva kõneviisi sinavormi;
- 20) kasutab lausetes enamasti õigesti eessõnu in (kuhu?), mit, zu;
- 21) kasutab lauses isikulist asesõna mina ja sina- vormi Daativis ja ainsuse vorme Akkusatiivis.

III kooliaste

Õpitulemuste saavutamine

- 1) mõistab üldjoontes lühikest lihtsat igapäevasuhtlust, kui kõneldakse aeglaselt ja selgelt;
- 2) mõistab väga lihtsat selge ülesehitusega ettekannet või esitlust tuttavatel teemal, kui seda illustreeritakse slaidide, konkreetsete näidete või diagrammidega ja kõneldakse aeglaselt, selgelt ning vajaduse korral korrates;
- 3) mõistab lühikeste lihtsate ja selgete sõnumite või teadaannete põhisisu;
- 4) osaleb lihtsas igapäevasuhtluses, kui see seisneb otseses infovahetuses tuttavatel teemal;
- 5) kirjeldab lihtsate lausetega ennast, oma perekonda, teisi inimesi, kohti ja asju;
- 6) räägib lihtsate lausetega oma huvidest ja eelistustest ning varem toimunud ja tulevastest tegevustest;
- 7) esitab lihtsat varem koostatud ja päheõpitud teksti;
- 8) kasutab prosoodilisi vahendeid (rõhku, intonatsiooni, rütmi) võrdlemisi hästi tuttavate igapäevaste sõnade ja fraaside hääldamisel;
- 9) mõistab igapäevaseid silte ja teateid avalikes kohtades;
- 10) leiab lühikestest tarbetekstidest teatud harjumuspärasest teavet;
- 11) mõistab lihtsaid tekste, isiklikke e-kirju või postitusi, kui teema on tuttav;
- 12) mõistab olulist teavet lühiuudises;
- 13) kirjutab lühikesi lihtsaid teateid, e-kirju ja tekstisõnumeid;

Õpioskuste areng, õpimotivatsioon

Õpetuse eesmärk on julgustada õpilast võõrkeeles suhtlema. Kõiki osaoskusi arendatakse võrdselt, suurendades suulise suhtluse kõrval järk-järgult kirjaliku suhtluse mahtu. Õpilast suunatakse õpitavat keelt aktiivselt kasutama nii tunnis kui ka väljaspool tundi. Õpilased hakkavad keeleõpet käsitlema analüüsivalt, õppides kõrvutama eri keelte sarnasusi ja erinevusi ning märkama enda ja teiste keelekasutusvigu. Teemasid käsitledes pööratakse tähelepanu

kultuuride tundmaõppimisele ning kõrvutamisele oma kultuuriga, rõhutades kõigi kultuuride omanäolisust ja väärtuslikkust. Õpilased mõistavad erinevaid kultuuritavasid ning oskavad neid arvestada. Õpilane õpib väärtustama mõtteviiside mitmekesisust, avaldama oma arvamust ja arvestama erinevaid seisukohti.

Osaoskuste arendamiseks sobivad:

- 1) eri liiki eakohaste tekstide kuulamine ja lugemine;
- 2) adapteeritud eakohaste tekstide iseseisev lugemine;
- 3) meedia- ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine (nt uudised, lühifilmid);
- 4) loovtööde kirjutamine (nt sõnumid, postkaardid, isiklikud kirjad, Töödokument märts 2023 kuulutused, lühiülevaated);
- 5) projektitööd;
- 6) lühiettekanded (nt pildikirjeldus, hobide tutvustamine, projektitööde kokkuvõtted);
- 7) rolli- ja suhtlusmängud;
- 8) info otsimine erinevatest võõrkeelsetest teatmeallikatest (nt sõnaraamatud, internet).

7. klass

3 ainetundi nädalas, 105 tundi aastas

7. klassi lõpetaja:

- 1) saavutab A1.2 keeleoskustaseme kuulamise, lugemise, rääkimise, kirjutamise, grammatika korrektsuse osas;
- 2) suudab kuuldot paremini jälgida ning saksa keelega (selle kõla ja rääkimise tempoga) harjuda;
- 3) suudab lühikestest kuulamistekstidest leida ühte/kahte otsitavat informatsiooni;
- 4) oskab öelda õpitud teemade raames lühikesi, lihtsaid lauseid;
- 5) moodustab etteantud lausemallide abil uusi lauseid;
- 6) oskab viie kuni kuue lausega rääkida oma hobidest ja vaba aja tegevustest;
- 7) paaritöös suudab paarilisega kõnelda lühikeste lausetega etteantud teemal, moodustades ise ka küsimusi;
- 8) mõistab lühikesi tekste, leides nendest otsitavat informatsiooni;
- 9) oskab grammatika teema raames ümber kirjutada või parandada etteantud teksti;
- 10) oskab näite abil koostada teksti ning oskab ka ise kirjutada teksti (enamasti lihtlauseid) õpitud teemal;
- 11) oskab õpitud reeglipäraseid ja ebareeglipäraseid tegusõnu olevikus ja täisminevikus pöörata nii ainsuse kui ka mitmuse vormides, lisaks kasutab lauses lihtminevikus tegusõnu olema ja omama nii ainsuses kui mitmuse vormides;
- 12) oskab kasutada käskiva kõneviisi sina-vormi;
- 13) kasutab lausetes enamasti õigesti eessõnu in (küsimus kus? ja kuhu?), mit, zu, für, nach, vor, bei ning an, auf (Wechselpräpositionen Daativis);
- 14) kasutab lauses isikulist asesõna mina ja sina- vormi Daativis ja ainsuse vorme Akkusatiivis;
- 15) kasutab omastavat asesõna viisakusvormis;
- 16) oskab lausetes kasutada umbisikulist tegumoodi (man) ning es gibt;

- 17) kasutab lauses modaaltegusõna wollen nii ainsuse kui mitmuse vormides;
- 18) teab, et saksa keeles on määrav artikkel der/die/das ja umbmäärane artikkel ein/eine ning kahte käänat (Nominativ, Akkusativ).

8. klass

3 ainetundi nädalas, 105 tundi aastas

8. klassi lõpetaja:

- 1) saavutab A2.1 keeleoskustaseme kuulamise, lugemise, rääkimise, kirjutamise, grammatika korrektsuse osas;
- 2) mõistab lihtsaid vestlusi ning lühikeste jutustuste, teadete ja sõnumite sisu, kui need on talle tuttavatel teemal, seotud igapäevaste tegevustega ning esitatud aeglaselt ja selgelt;
- 3) vajab kordamist ja selget hääldust;
- 4) loeb üldkasutatava sõnavaraga lühikesi tavatekste (nt isiklikud kirjad, kuulutused, uudised, juhised, kasutusjuhendid);
- 5) leiab tekstis sisalduvat infot ja saab aru teksti mõttest;
- 6) kasutab tekstist arusaamiseks sõnastikku;
- 7) oskab lühidalt kirjeldada lähiümbrust, igapäevaseid toiminguid ja inimesi;
- 8) kasutab põhisõnavara ja käibefraase, lihtsamaid grammatilisi konstruktsioone ning lausemalle;
- 9) suudab alustada ja lõpetada lühivestlust, kuid ei suuda seda juhtida;
- 10) koostab õpitud sõnavara piires lähiümbruse ja inimeste kirjeldusi;
- 11) kirjutab lihtsaid teateid igapäevaeluga seotud tegevustest (nt postkaart, kutse, tekstisõnumid);
- 12) oskab kasutada sidesõnu ja, ning jt;
- 13) oskab näidise järgi koostada lühikesi tekste, abivahendina kasutab õpiku- või veebisõnastikku.

9. klass

3 ainetundi nädalas, 105 tundi aastas

9. klassi lõpetaja:

- 1) saavutab A2.2 keeleoskustaseme kuulamise, lugemise, rääkimise, kirjutamise, grammatika korrektsuse osas;
- 2) mõistab üldjoontes lühikest lihtsat igapäevasuhtlust, kui kõneldakse aeglaselt ja selgelt;
- 3) mõistab väga lihtsat selge ülesehitusega ettekannet või esitlust tuttavatel teemal, kui seda illustreeritakse slaidide, konkreetsete näidete või diagrammidega ja kõneldakse aeglaselt, selgelt ning vajaduse korral korrates;
- 4) mõistab lühikeste lihtsate ja selgete sõnumite või teadaannete põhisisu;
- 5) osaleb lihtsas igapäevasuhtluses, kui see seisneb otseses infovahetuses tuttavatel teemal;
- 6) kirjeldab lihtsate lausetega ennast, oma perekonda, teisi inimesi, kohti ja asju;
- 7) räägib lihtsate lausetega oma huvidest ja eelistustest ning varem toimunud ja tulevastest tegevustest;
- 8) esitab lihtsat varem koostatud ja päheõpitud teksti;
- 9) kasutab prosoodilisi vahendeid (rõhku, intonatsiooni, rütmi) võrdlemisi hästi tuttavate igapäevaste sõnade ja fraaside hääldamisel;
- 10) mõistab igapäevaseid silte ja teateid avalikes kohtades;
- 11) leiab lühikestest tarbetekstidest teatud harjumuspärast teavet;
- 12) mõistab lihtsaid tekste, isiklikke e-kirju või postitusi, kui teema on tuttav;
- 13) mõistab olulist teavet lühiuudises;
- 14) kirjutab lühikesi lihtsaid teateid, e-kirju ja tekstisõnumeid;
- 15) kirjutab lihtsaid tekste tuttavatel teemal, väljendades oma muljeid ja arvamusi;
- 16) kirjeldab toimunud ja kavandatud tegevusi;
- 17) ühendab lauseid enamkasutatavate sidesõnadega.

Keeleoskuse tasemed põhikooli lõpus

Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
A2.2	A2.2	A2.2	A2.2

Osaoskuste õpitulemused esitatakse osaoskuste tabelis (Lisa 1).

Lisa 1

Euroopa ühtne keeleoskussüsteem – Enesehindamiskaala

		A1 Algtasemel keelekasutaja	A2 Algtasemel keelekasutaja	B1 Iseseisev keelekasutaja	B2 Iseseisev keelekasutaja
Mõistmine	Kuulamine	Saan aru tuttavatest sõnadest ja fraasidest, mis puudutavad mind, minu perekonda ja minu vahetut ümbrust, kui inimesed räägivad aeglaselt ja selgelt.	Saan aru fraasidest ja sageli kasutatavatest sõnadest, mis on vahetult seotud mulle oluliste valdkondadega (näiteks info minu ja mu perekonna kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö). Saan aru lühikeste, lihtsate ja selgelt väljahääldatud ütluste põhisisust.	Saan aru põhilisest infost selges tavakõnes tuttavalt teemal: töö, kool, vaba aeg jne. Saan aru aeglaselt ja selgelt edastatud raadio- või teleaadete põhisisust, kui need käsitlevad päevateemasid või mulle huvitavaid teemasid.	Saan aru pikematest kõnedest ja ettekannetest ning tuttava teema puhul isegi nende keerukamate nüanssidest. Saan aru enamiku teleuudiste, publitsistikasaadete ja filmide sisust.
Mõistmine	Lugemine	Saan aru tuttavatest nimedest, sõnadest ja väga lihtsatest lausetest näiteks siltidel, plakatitel või kataloogides.	Saan aru väga lühikestest lihtsatest tekstidest. Oskan leida eeldatavat spetsiifilist informatsiooni lihtsatest igapäevatekstidest (näiteks reklaamid, tööpakkumised, brošüürid, menüüd, sõiduplaanid), samuti saan aru lühikestest lihtsatest isiklikest kirjadest.	Saan aru tekstidest, mis koosnevad sagedamini esinevatest või minu tööga seotud sõnadest. Saan aru sündmuste, mõtete ja soovide kirjeldusest isiklikes kirjades.	Saan aru aktuaalsetel teemadel kirjutatud artiklitest, kus autorid väljendavad mingeid kindlaid seisukohti või vaatenurki. Saan aru tänapäevasest proosast.

Rääkimine	Suuline suhtlus	Oskan lihtsal viisil suhelda tingimusel, et vestluspartner aeglaselt räägib, vajadusel öeldut kordab või ümber sõnastab ning mind vestlemisel aitab. Oskan küsida lihtsaid küsimusi ja neile vastata.	Saan hakkama igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsust ja lihtsat infovahetust tuttavatel teemadel. Oskan kaasa rääkida, ehkki ma ei oska veel ise vestlust juhtida.	Saan enamasti keelega hakkama maal, kus see on kasutusel. Oskan ettevalmistuseta vestelda tuttavalt, huvitaval või olulisel teemal: pere, hобid, töö, reisimine ja päevasündmused.	Oskan vestelda piisavalt spontaanselt ja ladusalt, nii et suhtlemine keelt emakeelena kõnelevate inimestega on täiesti võimalik. Saan aktiivselt osaleda aruteludes tuttavalt teemal, oskan oma seisukohti väljendada ja põhjendada.
Rääkimine	Suuline esitus	Oskan kasutada lihtsaid fraase ja lauseid kirjeldamiseks kohta, kus elan, ja inimesi, keda tunnen.	Oskan kasutada mitmeid fraase ja lauseid, et kirjeldada oma perekonda ja teisi inimesi, elutingimusi, hariduslikku tagapõhja, praegust või eelmist tööd.	Oskan lihtsate seostatud lausetega kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja kavatsusi. Oskan lühidalt põhjendada ning selgitada oma seisukohti ja plaane. Oskan edasi anda jutu, raamatu ja filmi sisu ning kirjeldada muljeid.	Oskan selgelt ja üksikasjalikult käsitleda ainet laias teemaringis, mis puudutab minu huvialasid. Oskan selgitada oma seisukohti aktuaalsetel teemadel, tuues välja erinevate arvamuste poolt- ja vastuargumendid.
Kirjutamine	Kirjutamine	Oskan kirjutada lühikest ja lihtsat teadet (näiteks postkaarti puhkusetervitustega) ning täita ankeete (näiteks hotelli registreerimislehte, kus küsitakse isikuandmeid: nime, aadressi, rahvust/kodakondsust).	Oskan teha märkmeid ja koostada väga lihtsat isiklikku kirja, näiteks kellegi tänamiseks.	Oskan koostada lihtsat seostatud teksti tuttavalt või mulle huvi pakkual teemal. Oskan kirjutada isiklikku kirja, milles kirjeldan oma kogemusi ja muljeid.	Oskan kirjutada selgeid ja detailseid tekste mulle huvi pakkual teemaringis. Oskan kirjutada esseid. Aruannet või referaati, edastamiseks infot ning kommenteerides ja põhjendades oma seisukohti. Oskan kirjutada kirju, milles tõstan esile kogemuste ja sündmuste olulisi aspekte.

Allikas: Euroopa Liit ja Euroopa Nõukogu (<https://europass.cedefop.europa.eu/sites/default/files/cefr-et.pdf>)